या स्त्री सा तदाख्या । यजमानपादमात्रीं त्र्यालिखिताम् ॥२२॥ महिषी-पादमात्री मा भूदिति यजमानग्रहणम् । सं° त्रिषु स्थानेषु लिखिताम् ।

यजमान उखां करोति मृदमादाय मखस्य शिर इति (११.५७) ॥२३॥ मृदादाने मन्त्रः (६.५.२.१) । प्रादेशमात्रीं तिर्यगूर्ध्वां च ॥२४॥ सं° तिर्यगायामप्रमाणे विस्तारप्रमाणे च । पञ्चप्रादेशामिषुमात्रीं वा तिर्यक्पञ्चपशौ ॥२५॥ ऊर्ध्वं तु प्रादेशमात्र्येव पञ्चपशावपि । वसवस्त्वेति (११.५८) प्रथयति ॥२६॥ आर्त्तं पिण्डम् । अत्तानुन्नीय सर्वतः प्रथमं धातुमादधाति रुद्रास्त्वेति (११.५८) ॥२७॥ धातुशब्दान्मृत्प्रक्षेप एव । सं° प्रथितस्य तलप्रान्तानुन्नीय ऊर्ध्वान्गमयति · धातुं प्रथमपिण्डिकाम् । संलिप्य श्लक्ष्णां कृत्वोत्तरमादित्यास्त्वेति (११.५८) ॥२८॥ सं° शिथिलया मृदा संप्य वारिणा संश्लक्ष्णां सुकुमारां कृत्वा । विश्वे त्वेति (११.५८) समीकरोति ॥२९॥ (६.५.२.१) । वितृतीयऽउत्तरे वर्तिꣳ सर्वतः करोत्यदित्यै रास्नेति (११.५९) ॥३०॥ उखाया ऊर्ध्वप्रमाणस्योत्तरे वितृ°ये उपरि वर्तमाने तृतीये भागे स°तः सर्वासु दिक्षु मृन्मयीं वृत्तिं[1] वृत्त्याकारां रास्नां करोति । ऊर्ध्वास्तूष्णीं प्रतिदिशं चतस्रोऽपरा वर्तिं प्राप्ताः ॥३१॥ वर्तीः करोति · उखाशब्दस्याकृतिवचनत्वाद्वृत्तिवोखा भवति । सं°. सर्वासु दिक्षु पार्श्व-मध्ये बाह्यप्रदेशे अपराश्चतस्रो वृत्तीरूर्ध्वास्तूष्णीं करोति · किम्प्रमाणाः मूलत आरभ्य वृत्तिं प्राप्ताः तिरश्चीं रास्नां यावदुच्चाः ॥ ॥ तृतीया कण्डिका ॥३॥ ॥

स्तनानिवाग्रेषून्नयति ॥१॥ ऊर्ध्ववर्तीनामेकैकस्याः । सं° आसां चतसृणां वृत्ती-नामग्रेषु तिरश्च्या वृत्तेरुपरि स्तनानिव स्तनसदृशान्मृदवयवानुन्नयति ।

द्विस्तनामष्टस्तनामेके ॥२॥ ताꣳ हैके°ष्टस्तनामिति (६.५.२.१३) श्रुतेः · द्विस्त-नपक्षऽएकस्मिन्नेव वर्त्यग्रे क्रियते अष्टस्तनपक्षे द्वौ द्वाविति । बिलं गृ-ह्णात्यदितिष्टऽइति (११.५९) ॥३॥ मुखे गृह्णातीत्यर्थः । कृत्वायेति (११.५९) निदधाति ॥४॥ उखाम् । तिस्र एके ॥५॥ उखाः कुर्वन्ति (६.५.२.२२) · तदा च मृत्पिण्डग्रहणाग्रेकैका निधानान्ता क्रियते । इष्टकास्तु तिस्रो विश्व-ज्योतिषः पृथग्लक्षणास्त्र्यालिखिताः ॥६॥ तुशब्दश्चार्थे चशब्दाद्यजमान एव ·

---

१) sic! thus throughout in Ss.